

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

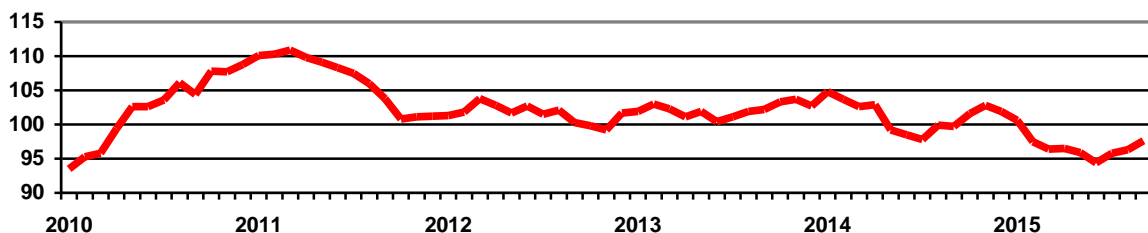
Äritrendid september 2015

Majanduse üldolukord

EKI ekspertide-analüütikute paneeli septembrikuu hinnangutest nähtub, et Eesti majanduse hetkeolukord on rahuldav ning võrreldes juuniga natuke (0,2 punkti) paranenud. Eelseisva 6 kuu väljavaated on mõõdukalt positiivsed ja majanduskliimaindeks tõusis 5,4 punktile (pikaajaline keskmine 5,8).

Äriettevõtete ja tarbijate kindlustunnet üldistav majandusosalduindeks on 97,6 punkti - see on 2,4 punkti madalam pikaajalisest keskmisest (100).

Eesti majandusosalduindeks (1991-2015=100)

Majanduskasv püsib mõõdukas (u 2% aastas) ja tuleneb suuresti eratarbimise ennaktempo arenemisest (I kv 5,3%, II kv 5,4%). Viimane on saanud võimalikuks tänu reaalspalga kiirele kasvule ja hõive paranemisele. Ettevõtete kindlustunnet ja investeerimisaktiivsust vähendavad jätkuv Vene-Ukraina konflikt, kaubanduspiirangud ja meie lähiturude Soome ja Venemaa halb majanduskonjunktuur. Positiivsele poolele saab kanda seda, et Eesti finantsmajandus püsib endiselt tugevatel jalgadel ja riigi rahanduse olukord on hea, seda eriti võrreldes võlgades vaevleva euroalaga. EKI prognoosib käesolevaks aastaks 2%-list majanduskasvu ja 2016. aastaks 3% tõusu.

Äriettevõtete kindlustunne septembris

Äribaromeetrid näitavad, et haruti on ettevõtete olukord (kindlustunne) küllaltki erinev. Kõige parem on ärikonjunktuur jaekaubanduses, järgneb teenindussektor, tööstus ja viimasena ehitus. Täpsemalt näitasid äribaromeetrid septembris järgmist:

Töötleva tööstuse kindlustundeindikaator oli miinus 5 ehk 3 punkti madalam kui juunis ja peaaegu sama, mis eelmisel aastal samal ajal (2014. a sept –4). Teistest kindlamini tunnevad end mööbli- (kindlustunne +43), tekstiili - (+15), trüki- ja salvestiste -(+11) ja toiduainete tootjad (+10).

Ehitusettevõtete kindlustundeindikaator püsib juba pikalt miinuspoolel (septembris –20), ning on võrreldes juuniga veelgi langenud. Samas on olukord septembris natuke parem kui eelmisel aastal samal ajal (–15). Soodsamas olukorras on hoonete ehitajad (–11) ja kehvemas rajatiste ehitajad (–50).

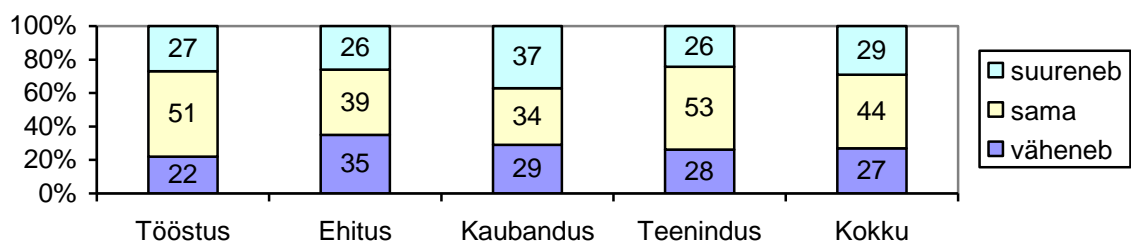
Jaekaubandusettevõtete kindlustunne püsib positiivne (+7), kuigi võrreldes juuniga (+16) on natuke langenud. Ettevõtetejuhtide hinnangul on ärikonjunktuur rahuldav ja 16% ettevõtetel hea. Kõige kindlamini tunnevad end kaubamajad (+25) ja toidukauplused (+13) ja kõige ebakindlamini garderoobi (+2) ja kodukaupade (+2) kauplused.

Teenindusettevõtete kindlustundeindikaator oli septembris 0 ja see on aga halvem seis kui eelmise aasta septembris (+3). Kindlustunne on endiselt kõige madalam transpordi- ja logistikasektoris ning ka turismisektoris seisavad ees raskemad kuud. Konjunktuur on aga soodne infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni sektori ettevõtetele.

Äriettevõtete käibe muutumine lähemal 3 kuul ja aasta pärast

EKI äribaromeetritest nähtub, et eelseisev IV kvartal on müügi suhtes rahuldav, välja arvatud ehitussektoris. Müügi muutumise saldo on positiivne tööstuse osas (+5), kaubanduses (+8) ja teeninduses (+5) aga negatiivne ehituses (–9). Täpsema ülevaate ettevõtetejuhtide müügiotuste jagunemisest majandusharude lõikes annab alljärgnev joonis.

Müügi prognoos järgnevas 3 kuuks (% ettevõtetest, september 2015)

12 kuu perspektiivis prognoosivad ettevõtjad keskmiselt 2,4%-list käibe kasvu ja see on natuke vähem kui juunis prognoositi (2,7%). Kõige optimistlikumad müügi kasvu osas on jaekaubandusettevõtted (kasv 4,1%) ja kõige pessimistlikum on ehitus (0,9%), vt tabel.

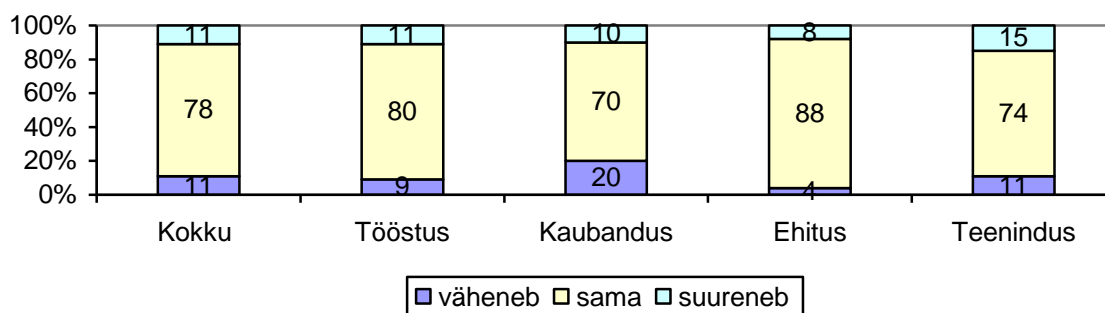
(Ettevõtete müügi mahumuutumine 12 kuu pärast (vastuste jagunemine %-des ja kasv %-des)

	Tööstus	Ehitus	Kaubandus	Teenindus	Kokku
oluliselt suurem (üle 10%)	11	6	7	15	10

mõnevõrra suurem (kuni 10%)	39	23	54	42	40
sama	33	39	29	29	32
mõnevõrra väiksem (kuni 10%)	13	17	9	11	12
oluliselt väiksem (alla 10%)	4	15	1	3	6
keskmise kasv (%-des)	4	0,9	4,1	2,5	2,4

Äriettevõtete töötajate arvu muutumine lähemal 3 kuul ja aasta pärast

Töötajate arvu muutumine järgneva 3 kuu jooksul (september, % ettevõtetest)

Toodust nähtub, et tervikuna töötajate arv ei muutu. Samal ajal kui tööstuses, kaubanduses ja teeninduses kavatakse töötajate arvu natuke suurendada, see ehitussektoris väheneb.

12 kuu perspektiivis on olukord järgmine:

Töötajate arv 12 kuu pärast (ettevõtete vastuste jagunemine %-des, september 2015)

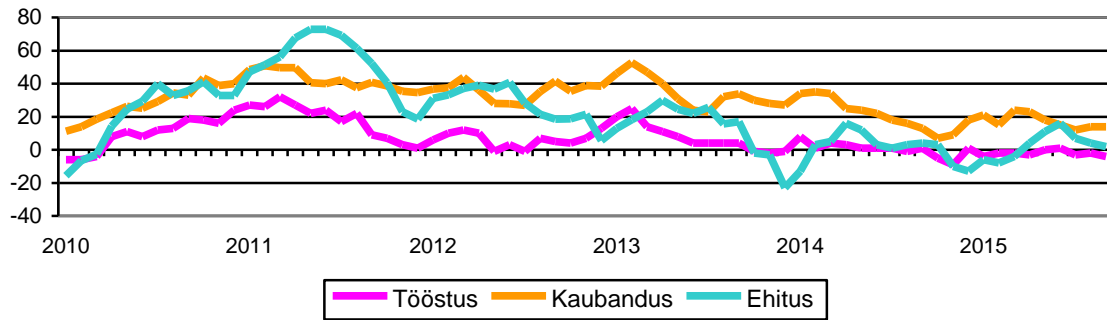
	Tööstus	Ehitus	Kaubandus	Teenindus	Kokku
oluliselt suurem (üle 10%)	4	2	2	5	3
mõnevõrra suurem (kuni 10%)	22	22	20	20	21
sama	63	55	74	65	64
mõnevõrra väiksem (kuni 10%)	10	16	4	9	10
oluliselt väiksem (alla 10%)	1	5	0	1	2
keskmise kasv (%-des)	1,2	0	1,4	1,4	1

Aasta pärast on kõikides harudes kokku töötajaid 1% rohkem ja haruti pole ka suuremaid muutusi ette näha. Ehitusettevõtted arvavad, et nende töötajate arv jääb samaks.

Ettevõtete inflatsiooniootused 3 kuu pärast

Ettevõtete hinnangul olulisi hinnamuutusi nad ette ei näe. Vaid jaekaubanduses on rohkem (+14) neid ettevõtteid, kes hindu kavatsesvad tõsta kui neid, kes kavatsesvad langetada). Tööstuse tootjahinna indeks on pigem languses.

Ettevõtjate hinnatõusu ootused lähemaks 3 kuuks (saldo)

Ettevõtjate hinnang laenukeskkonnale

Ettevõtete juhtide hinnangul on pankade valmisolek laenu anda normaalne või soosiv ning laenupakkumine jääb samaks ka kolme kuu pärast (nii arvas ...% ettevõtjaid)

Hinnang laenukeskkonnale 3 kuu pärast (september 2015, % vastanutest)

	Tööstus	Ehitus	Kaubandus	Teenindus	Kokku
normaalne	77	74	75	75	77
soosiv	10	3	12	8	10
piiratud	12	23	14	17	12